

6.

Bor petsenye de jó volna!
 Most mellyé ülni
 De az atyám asztalától
 Már meg kell válni,
 Nem tehetek én már róla, ha így kell lenni
 Az én kedves Galambomtól bucsút kell venni.

V.

Harcz-szózat 1809.

1.

Szittyá Vitézek! a' harc' zivatarja ne rettegtesse sziveteket.
 A' Magyarok hatalmas Istene hadakozik ügyetekért, ő vezérel benneteket.
 Párduczos Ősei — s Hőseitek tüze lobbantgassa lelketeket.
 Honnotokért, arany szabadságtokért ne kéméljetez ontani hazafi véretek.
 Majd ezer vitéz borostyán koszoruzza fejetez,
 Fényötökül értzbe vési Hunnia nagy Neveteket.
 Száz maradék, Száz ivadék hirdetendi halhatatlan tettez.

2.

Rajta tehát fokos- és buzogánnyal övedzetez fel markotokat!
 Rivad a' tárogató, harsog a' trombitaszó, pödörjetez meg a' torzonborz
 [bajszotokat!
 S hogy ravasz Ellenitez cseleít tönkre zuzza bajnok karotok,
 Sa' tsata vér- mezein versenyés ezerein diadalmat küzdjön merész táborotok.
 Mennydörögve dödörögve roncsos, boncsos ezredetez,
 Ezer sebet ezer halált osszon villám fegyveretez,
 Durrogatva, csattogatva seregeit kaszabolja seregetez.

VI.

1.

Ferencz király azt izentte
 Hibázzik a' Regementje,
 Aki oda el-fog menni,
 Sárga csikót fog nyergelni.

2.

Sárga csikó bársony nyereg,
 Nem áll arra minden gyereg,
 A ki fel áll, ugy fel ülljön,
 Az Francziára ne lüjjön. (?)

Közlí: JENEI FERENC.

BERZSENYI LEVELE TATAY JÁNOSHOZ.

Ismeretes, hogy Berzsényi költeményeinek 1813-ban megjelent első kiadása többek között a pesti kispapok lelkes adakozásának köszönte létrejöttét.¹ Tatay János harmadéves szombathely-egyházmegyei növendék, szeminariumi társainak irodalmi vezére volt az, ki barátjának, a szintén a papnevelőintézet épületében lakó, jogászokodó Helmecey Mihálynak ötletére, 1812 márciusában a gyűjtésre buzdított. Berzsényi a kispapok áldozatkészségéről értesülve — bár az adakozás sértette nemesi büszkeségét — megleghangú levélben adott kifejezést irántuk érzett hálájának. Erre Tatay megilletődve

¹ L. részletesen: *Berzsényi Dániel költői művei*. Kiadta Merényi Oszkár dr., R. M. Kt. 39. 1936. 66–80. I. V. ö. Szabó Miklós, *Kispapok és a magyar irodalom* 1936. 43–47. l.; néhány fontos adat: Gálos Rezső, *Jegyzetek Berzsényi Dániel költeményeihez* c. munkájában (1936.)

válaszolt 1812 június elején, majd fölbátorodva, még június-júliusban többször is írt neki, elküldte verseit s megkérte, oktatgassa őt a költészetben. A költő barátságába fogadta Tatayt s most már egyenesen hozzá intézte ezt a levelet, mely eddig a Nemz. Múzeum kéziratárában mint Berzsenyinek ismeretlenhez írt levele szerepelt (s melyre 1812. VIII. 15.-én Kazinczyhoz írva hivatkozott):

Nagy érdemű Barátom! Egyszerre kapám két izbéli leveleidet 's egyszerre felelek azokra. Verseidet nagy gyönyörűséggel olvastam 's nem leltem benne semmi gáncsolat, 's hidd, ha leltem volna, én Téged annyira szeretlek és becsüllek, hogy hibádat meg merném mondani. Hogy ezen szó: *Dij* háromszor fordul elő egymáshoz közel versedben, azt ugyan a' gáncskeresők hibának fogják nevezni, de én mint szabad poeta azt vagy igen csekély hibának vagy éppen semmi hibának sem nézem. Nyelved oly szép oly hajlékony, hogy azt szeretni fogja minden, mellékszavaid válogatottak 's helyesek, képeid elevenek és mosolygók 's minden vonásaidban a' Szépnek és Nagynak magvai, csirái fakadoznak. Néked oktatóra szükséged nincs; az az Istenség melly kebledet hevíti, az a' Te leghívebb oktatód.

A' képet' igen alázatosan köszönöm! Magamnak nem hívének, mutatam azt másoknak is kik azt mind helyesnek és eltaláltak itélték. Fordítsátok tehát bizvást a' könyv' csinósítására. Azért nem nyomtattam több exemplárokat, mivel az volt szándékom, hogy Pestre megyek és az ott lévő vignettel és czímlappal egy levélre nyomatom, 's mint hogy most nagy károm nélkül gazdaságomat nem hagyhatom, tegyetek vele a' mit tehettek. Kedves Barátom! Kazinczynktól értem, hogy még nem elegendő a pénzetek, tisztelj meg kérlek bizalmaddal 's írd meg nékem még mennyire van szükségetek, hogy én azt néktek minél előbb meg küldhessem, 's ha még alkalmatosságát is tudnál mutatni, melly által leghamarább s legbizonyosabban vehetnéd a' pénzt, azt is igen szeretném. A' kiadásra sem Helmezyt sem másikat közületek kérni nem bátorkodom; de a' ki velem ezen jót teszi, annak hálás szívvel meg fogom emberségét köszönni. A' kép alá az esztendő számon kívül egyebet semmit ne vágassatok, ez sem igen szükség [? rongált hely] ugyan, de még sem árt.

Harmadnap ólta hideglelésben vagyok és igen kezdek bágyodni; de nem halok meg addig, míg Téged meg nem ölelhetlek 's nemes szívű Társaidat színről színre meg nem láthatom. Addig is élj szerencsésen 's ne szűnj még engem szeretni!

Mikla Jul. 27dik. 1812

örökös tisztelőd
Berzsenyi Dániel

Mastanában vevém azon tudósítást Erdélyből, hogy a Melancholia című darabomat Gróf Bethlen Ádámné annyira megszerette, hogy az ő igen szép kertjének egy grottájában köre véseti. Édes Barátom ez az aszszonyi kebelből jövő koszorú nékem igen kedves. Osztozzál tehát mint barát ezen örömemben!

Közli: SZABÓ MIKLÓS

¹ Bécsben rézbemetszett arcképének levonatát küldték el neki, ez került a kiadás elé.